

Leerlingen van Jasper Rijpma beslissen zelf hoe zij met de lesstof aan de slag gaan

Groot denken

Als we ooit weer naar school moesten, zet ons dan in de klas van de geweldige geschiedenisdocent **Jasper Rijpma**. Hij werd verkozen tot Leraar van het jaar 2014.

Jasper Rijpma (30), geschiedenisleraar op het Hyperion Lyceum in Amsterdam-Noord, liet zijn tweedeklassers in een reeks lessen over Maarten Luther 'een luthertje' doen. Onderwerp: het onderwijs in Nederland. Nouria en Marte (beiden 13 jaar) gingen niet over één nacht ijs. Hun perkamenten hartenkreet van anderhalve meter lang bestaat uit zestien kritiekpunten. Kritiekpunt 2: 'Door het Nederlandse onderwijssysteem gaat het contact tussen lesstof en leerling verloren. Dit komt omdat de docent altijd tussen de leerling en de lesstof in zal staan. (...) die lessen zullen altijd een weerspiegeling zijn van zijn mening.'

Ander voorbeeld: bij het vak Grote Denkers – ja, dat bestaat hier – verdiepte Rijpma zich met zijn leerlingen in Socrates. Om de verbinding met het hier en nu te leggen, stuurde hij ze naar de IJ-pont om gedurende de overtocht van 3,5 minuten een socratisch gesprek te voeren met

een willekeurige passagier. De opnames van die gesprekken werden vervolgens gedeeld in een online *classroom*.

Trots

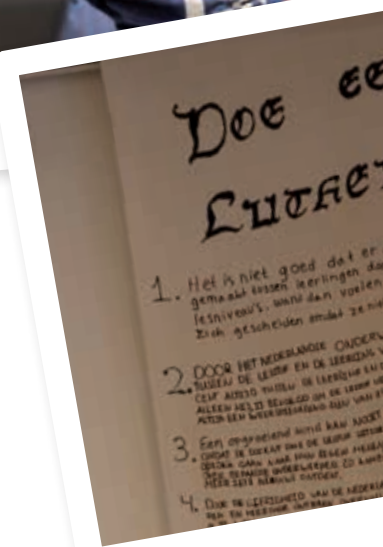
Zo werkt hij het liefst, zegt Rijpma. Hij introduceert een thema en laat zijn leerlingen daarna zelf bepalen hoe ze de lesstof willen verwerken. De een leest een boek, de ander maakt een pamflet, weer een ander maakt een *mindmap*. 'Ieder kind is anders en leert anders, dus maak ik een keuzemenu,' zegt Rijpma.

Zo weet hij dat de autistische Pim ongelukkig wordt van projecten in groepjes. Dan puzzelt hij op een manier om de stof voor haar in kleine partjes op te dienen.

Er zijn van die dagen dat je op scholen komt, waar je het allemaal nog eens over zou willen doen. Gewoon terug naar de middelbare school, maar dan met meneer Rijpma als leraar geschiedenis. Rijpma is niet alleen trots op zijn vak, hij is ook trots op zijn leerlingen die niet alleen de bouwers, maar ook de proefkonijnen van zijn onderwijs zijn. Want, bekent hij, 'lang niet alles wat we hier op deze relatief jonge school bedenken, lukt ook. Maar als je "samen durven leren" als visie omarmt, dan moet je ook als leraar je nek uitsteken.' Het Hyperion Lyceum, gestart in 2011, noemt zichzelf een 'pionierende school' die bewust meegaat met zijn tijd. En Jasper Rijpma heeft er zichzelf tot zijn grote geluk opnieuw kunnen uitvinden. Met als voorlopige beloning: zijn verkiezing tot Leraar van het jaar 2014.

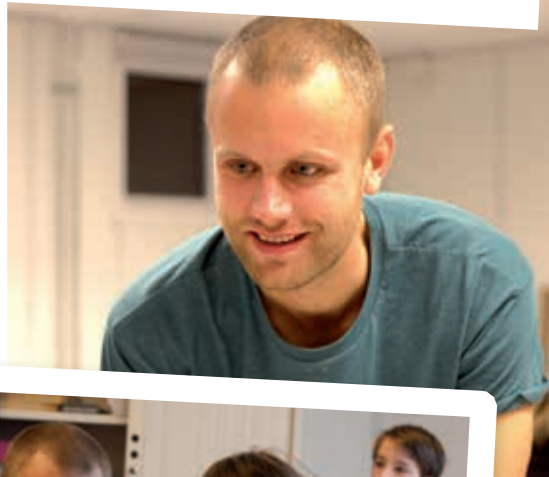
Gillende leerlingen

Eerst was er die verslaggever van Radio 1 die hem vanaf zijn slaapkamer, dwars door de stad en over het IJ, volgde tot in de school waar het gekkenhuis losbarstte met vijfhonderd gillende leerlingen. Na de confetti kwam het grote besef van zijn rol als 'ambassadeur van het onderwijs'. 'Ze willen ineens alles van je weten. Wat vind ik van *Charlie Hebdo*? Wat vind ik van zittenblijven? Waar moet het heen met het onderwijs in Nederland? Na dit interview ga ik een lintje doorknippen bij de opening van een

'Natuurlijk lukt niet altijd alles wat je bedenkt'

De foto's zijn gemaakt door Luka Burger (13), leerling van het Hyperion Lyceum.

Docent Jasper: 'Ik was een typische puber met wie niemand uit de voeten kon'

...aar in de week van lokaal naar lokaal sjokken en in vaste lesuren luisteren naar wat de leraar heeft bedacht. Dat moet en kan anders, vindt hij. Zonder overigens de grote onderwijsrevolutie te prediken. Op Hyperion doet hij het anders, stapje voor stapje. Zo zat hij gisteren met vijf tweedeklassers in een hoorcollege geschiedenis op de Universiteit van Amsterdam. Ook ligt er een plan voor vervroegde examens om de rest van de verplichte schooluren in te zetten voor talentontwikkeling.

Alexander de Grote

Een andere hartenkreet is: organiseer feedback met collega's en leerlingen. 'Ga bij elkaar in de klas zitten, leer van elkaar en ontwerp samen het onderwijs. Het heeft mij ontzettend veel gebracht. Vanmiddag heb ik met mijn collega's Jasper Beckeringh en Simon Verwer bedacht dat we een lessenreeks gaan doen over de grote scharnierpunten in de wetenschap zoals de evolutietheorie en stamcelonderzoek.' Hij klappt een bord om met een ruwe schets van een lessenschema. Werk van creatieve ondernemers in onderwijs.

In zijn lokaal hangt een *action figure* van Alexander de Grote in het originele doosje. 'There is nothing impossible for him who will try,' zegt de verpakking. Niet geheel toevallig is dat ook het motto van het Hyperion Lyceum – *nihil volentibus arduum*. 'Misschien,' zegt Rippma, 'ben ik wel leraar geworden om het allemaal opnieuw te mogen doen. Ik wil mijn leerlingen bieden wat ik in mijn eigen schooljaren heb gemist.' ■

nieuw huiswerkinstituut.' Hij lacht. 'Ik heb nog nooit een lintje doorgeknipt.' Schuilt achter een excellente leraar ook een gelukkige leerling? Rippma aarzelt. 'Ik was een typische puber met wie noch mijn ouders, noch mijn leraren uit de voeten konden. Ik liep vast in een falend systeem van school en jeugdzorg. Ik was ongemotiveerd en er was geen leraar die het knopje bij me wist te vinden. Pas op de lerarenopleiding voelde ik me voor het eerst als persoon gezien. Daar is een motortje aangegaan dat nu nog altijd draait.' De uitverkiezing tot Leraar van het jaar heeft hem gestimuleerd om stil te staan bij zijn rol als leraar en zijn visie op het onderwijs. Hij pleit voor gepersonaliseerd onderwijs: kijk naar het kind en ontwerp leerroutes op maat. Laat leerlingen niet 32